

Päätösehdotus

27.11.2025

Asia- ja asiakirjanumero

VN/35217/2025

VN/35217/2025-VNK-1

Valtioneuvoston periaatepäätös vuoden 2026 tutkimussuunnitelmasta

Valtion vuoden 2026 talousarvio

Hallitus on esittämässä vuoden 2026 talousarviossa momentille 23.01.23 (Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva tutkimustoiminta, siirtomenomääräraha 3 v.) yhteensä 6 miljoonaa euroa. Momentin selvitysosan mukaisesti momentin menoilla tuettaisiin valtioneuvoston päätöksentekoa ja hallitusohjelman toteutusta hankkimalla tutkimuksia ja selvityksiä yliopistoilta, korkeakouluilta, tutkimuslaitoksilta ja muilta toimijoilta. Määräraha käytetään kokonaisuudessaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Määrärahojen myöntö tutkimushankkeiden käynnistämiseksi

Tutkimussuunnitelmalle on valittu tietotarpeet, jotka kohdistuvat valtioneuvoston päätöksenteon ja/tai politiikkavalmistelun kannalta tärkeisiin kysymyksiin, joihin niillä on konkreettinen yhteys. Keskeiset kriteerit ovat tietotarpeiden merkittävyys ja hyödynnettävyys, sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan kriteerien täyttyminen. Arvioinnissa on painotettu poikkihallinnollisia tietotarpeita, joilla on strategista merkittävyyttä.

Valtioneuvoston yleisistunto kohdentaa momentin rahoitusta seuraaviin tietotarpeisiin edellyttäen, että eduskunta hyväksyy valtion talousarvion vuodelle 2026 hallituksen esityksen mukaisesti.

1. Taloudellinen kestävyys

Tietotarve	Kustannusarvio
1.1. T&K-toiminnan muutos – näkymät ja mahdollisuudet eri toimialoilla (seurantavastuu: VNK , OKM, LVM, TEM, STM, YM)	250 000 €
1.2. Väestön monimuotoisuuden vaikutukset kaupunkien elinvoimaan (seurantavastuu: VNK , OM, OKM, TEM, YM)	300 000 €
1.3. Teollisuuden toimitusketjujen kriittiset tuontiriippuvuudet (seurantavastuu: UM , VNK , TEM)	200 000 €
1.4. Sähköisten arvopaperien vaihdannan ja vakuuskäytön edistäminen (seurantavastuu: OM , VM, LVM, TEM)	100 000 €

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vnk@gov.fi

1.5.	T&K-osaaminen ja sen muutos yrityksissä ja tutkimusorganisaatiossa (seurantavastuu: OKM)	200 000 €
1.6.	Alueellinen segregatio kansallisella tasolla – seurantatieto ja yhtenäinen tietopohja (seurantavastuu: TEM , VM, OKM, STM, YM)	300 000 €
1.7.	Itsensä työllistäjät yrittäjyyden muotona Suomessa (seurantavastuu: TEM)	250 000 €
1.8.	Apteekkipalveluiden tarve ja rahoitus 2030-luvulla (seurantavastuu: STM , VM, TEM)	300 000 €
1.9.	Etelä-Suomen verkostometropoli Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn vauhdittajana (seurantavastuu: YM , LVM)	160 000 €

2. Sosiaalinen ja terveydellinen kestävyys

Tietotarve	Kustannusarvio
------------	----------------

2.1.	Kouluruuan merkitys lasten, nuorten ja perheiden arjessa ja eriarvoisuuden ehkäisyssä (seurantavastuu: MMM , VM, STM)	175 000 €
2.2.	Tukityöllistämisen vaihtoehtoiset mallit (seurantavastuu: TEM , STM)	200 000 €
2.3.	Uusien ydinenergiահankkeiden ydinjätehuollon tiekartta ja toimenpidevaihtoehdot (seurantavastuu: TEM , STM)	100 000 €
2.4.	Keinot lapsiin ja nuoriin kohdistuvat epäterveellisten elintarvikkeiden markkinoinnin rajoittamiseksi (seurantavastuu: STM , OKM, MMM, TEM)	190 000 €
2.5.	Vammaisten henkilöiden tulkkauksen toimivuus sekä lainsäädännön ja sen toimeenpanon kehittämistarpeet (seurantavastuu: STM , OM, OKM, TEM)	175 000 €

3. Ekologinen kestävyys

Tietotarve	Kustannusarvio
------------	----------------

3.1.	Korkeaseosbiopolttoaineet jakeluvelvoitelaisissa (seurantavastuu: LVM , TEM, YM)	150 000 €
------	--	-----------

4. Inhimillinen ja kulttuurinen kestävyys

5. Turvallisuuden, oikeusvaltion ja demokratian kestävyys

Tietotarve	Kustannusarvio
------------	----------------

5.1.	Rikosprosessin tehokkuuden tarkastelu ja parantaminen (seurantavastuu: OM , SM)	150 000 €
5.2.	Vakavan perheväkivallan varhainen tunnistaminen (seurantavastuu: OM , SM, TEM, STM)	150 000 €

Tietotarve

Kustannusarvio

5.3. Alaikäisten ja nuorten osallistuminen ekstremistiseen, väkivaltaiseen ja rikolliseen toimintaan (seurantavastuu: SM , OM, STM)	200 000 €
5.4. Kuivuuden vaikutukset ja varautuminen keskeisillä toimialoilla Suomessa (seurantavastuu: MMM , YM)	150 000 €

Hankinnat, hankkeiden toteutus ja seuranta toteutetaan valtioneuvoston kanslian 20.12.2024 toimintaohjeen Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva tutkimustoiminta (VN Tutkiva) – toimintamallikuvaus VN/35866/2024-VNK-1 mukaisesti.

Momentin määrärahasta osa kohdennetaan myöhemmin määriteltäviin tietotarpeisiin. Määrärahan kohdentamispäätökset tehdään valtioneuvoston kanslian päätöksellä, ellei niitä ole perusteltua käsitellä valtioneuvoston yleisistunnossa.

Pääministerin sijainen,
Valtiovarainministeri

Riikka Purra

Alivaltiosihteeri

Timo Lankinen

Liitteet

Tietotarvekuvaukset (liite 1)

Jakelu

VNK Valtioneuvoston kanslia
UM Ulkoministeriö
OM Oikeusministeriö
SM Sisäministeriö
PLM Puolustusministeriö
VM Valtiovarainministeriö
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö
MMM Maa- ja metsätalousministeriö
LVM Liikenne- ja viestintäministeriö
TEM Työ- ja elinkeinoministeriö
STM Sosiaali- ja terveysministeriö
YM Ympäristöministeriö